



**Aanwezig:** Ane Wiersma, Eric Greweldinger, Koos van Rossen, Erik van Holten, Peter-Jan Kleevens, Marcel Fick, Leon van den Biggelaar, Peter Smit, Maria Salomons, Harma Wilts, Dimitri Poncin, Hans van Run

**Later:** Erik Jongenotter, Ton van Grinsven, Willem Mak

**Afwezig:** Sjoert Bakker, Luc Prinsen

## 1. Opening en vaststelling agenda

- Omdat Erik J. later komt en Maria notuleert, opent Peter-Jan de vergadering om 10.04 uur.
- De agenda wordt omgegooid vanwege de presentatie en vanwege inbreng van leden die eerder weg moeten, de volgorde is geworden zoals hier in de notulen aangegeven. Toegevoegd: Peter over de RIS interface.

## 2. Mededelingen, ingekomen en verzonden stukken

### Mededelingen

- Hans van Run wordt als nieuw lid welkom geheten, maar hoort er al helemaal bij want kent (bijna) iedereen. Mark Simons gaat naar de IVER in plaats van Hans.

### Ingekomen stukken

Inkomend:

- Email Gerard van Dijk over Standaardisatie voetgangerslantaarn (ErikJ, 8-5)
- Reactie stichting IVERA op brief CVN over beheer, borging en ontwikkeling iVRI standaarden (Jeannet van Arum, 9-5)
- 'de focus op doorstroming mag minder' (Erik J, 19-5)
- PPT-Flex presentatie (Willem, 27-5)
- Standaardisatie tekenlagen, lijnstijlen en objecten (Vincent Bronkhorst via Erik J, 21-6); op agenda
- Gezamenlijke CVN, IVER, IVERA bijeenkomst (Akke Drentje via Dimitri, 24-6 en Dimitri 22-8)
- Mail Akke Drentje over inschakelen extern deskundige voor activeren governance model iVRI standaarden (Akke Drentje, 1-7-2019)
- Mail van Maria over de 'tsunami' aan verkeersregelaars (1-8)
- Mail Eric over proef nieuw voetgangerslicht Den Bosch (Eric, 2-8)
- Mail Marcel Westerman met vraag om met SC in CVN langs te komen (Marcel Westerman, 7-8). Ik heb hem geantwoord dat hij in oktober welkom is.
- Email Willem over 'Wegmarkering afrit snelweg voor verkeerslichten' (Willem, 30-8)

**Nav inkomend:** "Maastrichts" voetgangerslicht wordt a.s. woensdag operationeel in Den Bosch. Er komen geen lichten op 220 cm bij, een weeffout RVL ("voetgangerslichten moeten altijd op 220 cm") of niet. Er gaan foto's rond, te zien is dat het licht een combinatie is van lampen en drukknop, met de drukknop op standaard hoogte. Dit kan omdat de hoogte dus

*Bestandsnaam: CVN verslag 2019-09*



niet voorgeschreven is in de RVL. Het licht is ook voorzien van een rateltikker en een buzzer voor tactiele informatie.

Er zouden problemen met afdekking kunnen ontstaan bij grote groepen voetgangers, maar deze 1<sup>e</sup> pilot is in een rustige omgeving. Bij drukte kan een extra licht helpen. Historisch: waarom staan voetgangerslichten in tegenstelling tot fiets- en autolichten wel aan de overkant? Als we hiervan de reden weten (vanwege de veiligheid bijvoorbeeld) zou dit kunnen helpen bij het beoordelen van dit type lichten.

De evaluatie: eerste dagen zijn er stewards en een camera en de ervaringen van weggebruikers worden genoteerd. Er is geen voorgenomen periode van evaluatie.

Voor grotere oversteken met een smalle middenberm zijn deze lichten lastiger te realiseren.

#### **Verzonden stukken**

- Uitnodiging CVN-50 jaar (Ane, 27-8) aan oud-leden

### **3. Presentatie VLOG centrale Noord Holland**

Dorien Ottenhof, Ronald van Katwijk

In plaats van Daan Vugs die niet meer bij Vialis werkt, geeft Ronald als Vialismedewerker samen met Dorien (opdrachtgever van PNH) deze presentatie.

De achtergrond van de Vlog centrale: verbeteren van de doorstroming, betrouwbaarheid en de veiligheid en de samenhang hiertussen. De tool hiervoor was de Kwaliteitscentrale (sinds 2003). Met een ruim budget van PNH voor (alleen) verkeerskundig onderhoud, is er structureel budget voor de ontwikkeling van de Vlog centrale, die de opvolger van de KWC wordt.

Verkeer.nu is de "office suite", die functioneert in de cloud. Er is een dashboard met analyse van de kruispunten (per kruispunt). De fase log bijna realtime ( $\leq 15$  min) dmv streaming Vlog (de KWC heeft een latency van 8 uur.) Als data mist door problemen met de verbinding, wordt dit later niet weer binnengehaald van de VRI zelf (geen nalevering). Opslag is taak van de provincie (dat was al). Het dashboard laat grafieken met resultaten (intensiteiten etc) zien, maar ook tabellen. In tabellen kunnen ook waarden gemarkeerd worden op een bepaalde parameter, bijvoorbeeld wachttijd motorvoertuigen  $>$  bepaald maximum.

De functionaliteit van alle VRI's in het netwerk wordt gegeven, maar nog geen netwerkregelingen-prestaties of voor bepaalde modus (geen OV analyse).

Er is geen vast releasemoment, nieuwe features worden direct gepushed. Er is ook geen mogelijkheid om een "light" versie af te nemen, je krijgt alle features of je het nodig hebt of niet. De features die ontwikkeld worden hangen ook af waar de klant voor wil betalen, maar Vialis moet er het belang van inzien. Afnemers zijn nu: provincie Noord-Holland, provincie Noord-Brabant, Enschede en Almere.

De input nu is naast Vlog ook KAR (andere data kan er ook bij komen, bijvoorbeeld clusters van fietsers, vrachtwagens). Export van de resultaten kan tot een laag niveau, zoals het bezet/onbezetmoment van detectoren.

Topologie: er zijn nieuwe topologiebestanden gemaakt, maar niet op Talking Traffic niveau, maar fouten in topologie leiden tot fouten in de statistiek. Bij gebruik van de Vlog centrale moet goed opgelet worden of het juiste wordt gelogd.



Aanbesteding is voor de komende 10 jaar, dus Vlog blijft nu wel de komende 10 jaar.  
Op de planning: ook fusie met NDW data.

Discussies:

- wat heeft de voorkeur, één algemene vorm van topologie die aan 'alles' voldoet of de flexibele, dynamische topologie van de klant waar stopstrepen verschuiven, rijstroken afgesloten zijn.
- de ontwikkeling van producten dmv data van en in interactie met de klant, zorgt dit voor monopoliepositie van bedrijven?
- Vlog centrale is waarschijnlijk wel duurder dan KWC, gemeentes kunnen daar tegenaan hikken. Omdat nu veel ontwikkelkosten erin zitten, zijn de uiteindelijke kosten nog niet duidelijk.

De presentatie zal worden gedeeld.

## 4. CVN RIS document

Peter: In de RIS interface is van het attribuut "signaalgroep" in het voertuigbericht de naamgeving niet correct. In de RIS-FI wordt vaak een verlengde naam opgegeven, namelijk het dealkruispunt plus signaalgroepnaam. Dit moet zijn SignaalgroepID= signaalgroepnaam zonder kruispuntnaam (=IntersectionID). Dit moet in het CVN RIS document worden toegevoegd (**actie: Ton en Peter**). Door dit nu vast te leggen, kan een probleem met een te lange naam voor de signaalgroep in CAM berichten worden voorkomen. Dit probleem bestaat ook bij het SRM bericht. Niet in CCOL10, dat haalt zelf de kruispuntnaam eraf als-ie ziet dat die ervoor staat. De signaalgroep is optioneel om op te geven, maar als de fabrikant dat niet invult, heb je een probleem als je het wil gebruiken, de LaneID is wel verplicht. RIS is dus verschillend voor verschillende fabrikanten, dit moet worden gestandaardiseerd. Dit wordt gemeld aan Talking Traffic (**actie: Peter**).

Wensenlijst: UTCtime (milliseconden vanaf 1 januari 1970) toevoegen aan RIS in plaats van alleen de CIFklok, zodat altijd dezelfde tijd gebruikt wordt. Dit vereist een softwarewijziging van de procesbesturing van de automaat die RIS ondersteunt (en CCOL).

## 5. Verslag van de vergadering van 8 mei 2019 en actielijst

**Tekstueel:**

- verwerkt in de Dropbox versie.

**Naar aanleiding van:**

Geen, Luc bedankt voor het notuleren.

**Naar aanleiding van de actielijst:**

1<sup>e</sup> actie: voortgang spoorwegovergang nabij kruispunten: Luc heeft het memo geschreven, CROW gaat de opdracht verstrekken, eind dit jaar komt de uitnodiging

2<sup>e</sup> actie: kan verwijderd

3<sup>e</sup> actie: Deep-dive wordt opgeschort om iVRI's uitrol te bespoedigen (!).

4<sup>e</sup> actie: is gebeurd, kan eraf.

*Bestandsnaam: CVN verslag 2019-09*



5<sup>e</sup> actie: Normcommissie moet nog bij elkaar komen om “voetgangerslicht uitsluitend op 220 cm” uit RVL te krijgen.

6<sup>e</sup> actie: is gebeurd, kan eraf

7<sup>e</sup> actie: te doen door allen voor de volgende keer

8<sup>e</sup> actie: is gebeurd - Leon kan op de website als het goed is.

9<sup>e</sup> actie: is gebeurd, veel reacties.

## 6. Vragen en oplossingen uit de praktijk

**Peter Jan:** Vlog gegevens en de privacy wetgeving: wat is de afspraak, met wie mag je die delen? Bij verkeersongevallen krijgt VOA data, maar een recherche bureau dat werkt voor de politie: mogen zij ook Vlog? En verzekeringen? Reacties: je moet met een partij een verwerkingsovereenkomst afsluiten (geldt ook voor VOA en politie). In geval van verzekeringen zouden beide verzekerde partijen data moeten krijgen. Vraag aan de functionaris gegevensbescherming met wie er een verwerkingsovereenkomst is. Helaas hebben die functionarissen er niet altijd verstand van. Dimitri: alleen Vlog is niet herleidbaar, maar voor Talking Traffic geldt: geen verwerkingsovereenkomst, geen TLEX. Koos: er is nog geen regelgeving wat betreft AVG en Vlog. Ton: wat betreft de verzekering, de tijd in Vlog is niet de werkelijke tijd, klokken verlopen, dus op basis van tijd conclusies trekken is gevaarlijk. Meer gegevens als getuigenverklaringen zijn nodig. Zijn verzekeringsmaatschappijen nauwkeurig en deskundig genoeg? Koos: pas op met partijen die een belang hebben, anders dan waarheidsvinding. Wacht op AVG wetgeving, voor de rest alleen delen met politie en openbaar ministerie. Dimitri: PNH werkt met heel veel partijen samen, je kan worden aangeklaagd voor delen van data. Ton: in combinatie met andere gegevens is Vlog herleidbaar. Vlog is geen Wet Openbaarheid van Bestuur-informatie.

**Erik vH:** zie mail 10 september

1. Wilhelminasingel – Boeimeersingel: is het toegestaan om rechts afslaan fietser ongeregeld te laten? Rechtsaf door rood heeft geen zin want er is geen verkeerslicht. Er zijn wel voorrangstekens en de fietser moet voorrang verlenen. Koos: als wegbeheerder mag je bepalen welke richtingen conflict hebben, dus mag je bepalen welke richtingen er geregeld worden. Afweging: hoe gevaarlijk is dit conflict (krappe boogstraal met name voor vrachtwagens) versus in hoeverre is het geloofwaardig dat fietsers stoppen voor rood? Dit geldt ook voor deelconflicten. Een betere mogelijkheid is het herinrichten van het kruispunt, bijvoorbeeld door het fietspad breder maken en samen te voegen met rechtdoor en dan wel rechtsaf door rood toegestaan.
2. Cl prinselaan - - op/afrit Franklin Rooseveltlaan. Configuratie richting 68 en 168: is het toegestaan dat de meeste linkse rijstrook een pijl krijgt, middelste rijstrook een volle lens en rechtse rijstrook een hemelpijl? Richting 68 en 168 hebben verschillende conflicten. Reacties: dit mag, maar: met de volle lens verwacht je nu geen deelconflict meer. Zet op z'n minst een witte pijl eronder voor welke strook het licht geldt. Er kan verwarring ontstaan of je nu wel of niet af mag slaan bij volle lens. Of dat je mag gaan rijden als de andere strook groen krijgt voor de richting die je ook op wilt.

**Dimitri:** PNH heeft besloten intergroen te gaan toepassen. Voor de bewaking van de geeltijd zijn verschillende oplossingen, moet dat niet op één manier bewaakt worden, standaardisering? Reacties: geeltijden mogen niet verhoogd worden. Geeltijd moet passen bij de snelheid. Verkorten van variabel geel mag, maar intergroen geeft dan geen winst.



Minimumgeeltijd=maximumgeeltijd, dit zit in de procesbesturing, in de TLC. Overigens is Willem van mening dat de geeltijden te hoog worden ingesteld.

**Eric Gr:** het lage voetgangerslicht in den Bosch wordt op 20 november bij de Vialis gebruikersdag in het zonnetje gezet.

**Willem:** zie ook mail 30 augustus: voorrang aangeven met een driehoek op het wegdek. Wanneer moet je een vooraankondiging doen met markeringen? Koos: die driehoek zie je meestal buiten de bebouwde kom, zie publicatie 207 CROW: Richtlijnen voor bebakening en markering van wegen.

**Erik J:**

1. Presenteert grafieken uit het afstuderen van een student van de universiteit Twente: kenmerken uit Vlogdata halen, met behulp van statistiek. De Vlog data kwam van Deventer, den Haag en PNH. Duidelijk zichtbaar wordt dat de provincie anders regelt, want de dubbele stops en roodlichtrijders scoren anders. Kan Vlog op deze manier voor benchmarking gebruikt worden? Het rapport zal worden verspreid onder de CVN leden.
2. Stagiairs Windesheim willen graag aan de gang met data van (snel)fietsroutes, iedereen die data daarover heeft, graag contact opnemen met Erik J.

## 7. Werkgroepen

### Stichting IVERA

Dimitri: er is nog geen vergadering geweest, maar wel een wijziging in het bestuur: Akke Drentje (IVER/provincie Gelderland) volgt Harry Minnema van Rijkswaterstaat op. De gezamenlijke bijeenkomst IVERA, IVER, CVN zal gaan over de richting en toekomst van IVERA. Van de CVN aanwezig: Peter (maar ook met andere pet), Marcel en Dimitri. Probeer als wegbeheerder aanwezig te zijn volgende week woensdag 10:30-12:00 uur, we doen deze bijeenkomst voor de achterban. Het belang van IVERA blijft groot, zeker met uitrol van de iVRI (met de bijbehorende problemen). De mening van de CVN is via een brief gecommuniceerd, maar ook de persoonlijke aanwezigheid is belangrijk. SC gaat de standaard beheren; dit moet niet stil komen te liggen.

## 8. Ontwikkelingen iVRI

- iVRI
- TTG/TTR

SC wil langskomen om dingen door te spreken, bijpraten, zonder aan te geven waar precies over. Hebben we daar belangstelling voor? Wat is hun reden voor dit overleg? Hebben ze een agenda voor dit overleg? Vragen van agendapunten SC – **actie Erik J.** En dan gezamenlijk een totale agenda samenstellen. Welke onderwerpen willen wij bespreken?

Ideeën:

- Subsidievoorwaarden toelichten.
- Financiering nu en in de toekomst (topologie bijhouden, communicatie etc), wat zijn de kosten die je kan verwachten?
- Hoe zit het met verplichtingen tot updates door fabrikanten en de daarmee samenhangende kosten voor wegbeheerders.



- Hoe zit het met de verantwoordelijkheid/aansprakelijkheid voor data voor wegbeheerders (afgezien van data leveren)?
- Governance
- LVMB rapport visies over iVRI – wie weet wanneer/of dat rapport beschikbaar is? Erik J. vraagt het Akke Drentje – **actie Erik J.**
- Certificering en de beperkte testen voor certificering.
- Problemen met uitrol van iVRI's op tafel leggen (afnemen en in bedrijf stellen) en daarmee samenhangend het tempo van uitrol van iVRIs en daarmee samenhangende kosten. – **actie allen: probleempunten inbrengen**

Komende vergadering onze punten voor bespreking samenstellen, dus overleg met SC niet voor november.

## 9. Standaardisatie tekenlagen, lijnstijlen en objecten

Zie mail Erik J. 20190621.

Standaardisatie is lastig, wegbeheerder en fabrikant hebben verschillende belangen. Afdeling stedenbouw kan weer met andere groepen samenwerken die hun eigen stijl hebben. Conclusie: deze standaardisatie heeft geen prioriteit, het is niet haalbaar om nu een standaard opleggen. Begrijpelijkerwijze zou het met iVRI wel handig zijn, we willen wel meekijken.

## 10. Normen

**NEC214, EN12675, NEN3384**

- Peter is al weg

## 11. Onderhoud CVN website

[www.cvn.nl](http://www.cvn.nl) – zie actielijst, Leon is de webmaster.

## 12. 50 jaar CVN

Erik vH: Datum staat, 27 november, bij de Vakbeurs Mobiliteit, Expo, Houten. Lezing + borrel + etentje. Je moet je wel registreren voor Expo: inschrijflink hiervoor naar iedereen sturen (denk aan de oudleden die zich opgegeven hebben – **actie Ane**). (Hier is de link alvast, registreren vanaf 23 september: <https://www.vakbeursmobiliteit.nl/nl/bezoeker/registreer> - Maria)

Er is contact met een restaurant in de buurt van de Expo, er is nog niet gereserveerd. Aantal mensen nu: 20 oudleden met 15 nieuwe, dus reserveren voor ongeveer 35 personen- **actie Erik vH**. RWS heeft nog geen reactie of ze erbij betrokken wil zijn. Hoe gaan we het vormgeven? Lezing kan ook toegankelijk zijn voor andere Expo bezoekers. Welke ontwikkelingen zijn er geweest in de afgelopen 50 jaar, de highlights? Welk oud-lid kan hierover mooi vertellen, bijvoorbeeld over de ontstaansgeschiedenis? Alle (oud) voorzitters? – **actie Erik J.** Discussie

*Bestandsnaam: CVN verslag 2019-09*



over de nabije toekomst. Welke vernieuwingen liggen in het verschiet? Nieuwe Den Bosch voetgangerslicht? Nieuwe RVL "vieren" (niet bespreken!), hoe zit het met iVRI? Willem wil Erik vH wil wel helpen met verdere organisatie.

Afscheid nemen van Robert?

### 13. Lijst met te behandelen onderwerpen

- 1<sup>e</sup> eraf halen, komt vanzelf ter sprake
- 2<sup>e</sup> blijft staan
- 3<sup>e</sup> gedaan
- 4<sup>e</sup> lijst met wensen achterhalen

Oktober: Ton: Loggen van CAM data

Verdere ideeën voor lijst:

- Ton: TLC-gen presentatie
- Cyril Cappendijk uitnodigen
- Alle CCOL generators op een rij!
- Gouden Regeling Goudappel

### 14. Rondvraag

**Peter-Jan** We hebben een netwerkregeling bij Utrecht-zuid die samenwerkt met de TDI van de oprit, met behulp van de kiemenspeurder. Daarbij is gemerkt dat er geen levenssignaal in een TDI aanwezig is, je merkt niet dat-ie uitstaat. Je bent afhankelijk van weginspecteurs die het opmerken. Dat is niet handig als je met de TDI probeert te regelen. Peter-Jan heeft een stukje code op de TDI aangebracht en dan is er wel een levenssignaal. Wie moet je bij Vialis benaderen om dat standaard in een TDI aan te brengen. Willem: Michel Huisman

**Eric Gr** Is er niet volgende keer

**Ton** Gaat 13 november door? Ja, het 27 november feestje is extra.

Opmerking connectiviteit: een voertuig zou ook SPAT data moeten ontvangen van (i-)TDI's, van openbaar vervoerslichten of tijdelijke verkeerslichtinstallaties. Daar moeten we eens over nadenken!

**Willem** Is er niet de volgende keer

### 15. Sluiting

Erik J. sluit de vergadering om 15:34 uur.